

B.Ed

Question papers

Semester-4th

October, 2020

Total Pages : 7

PC-2331/M

M-10/2050

ASSESSMENT FOR LEARNING-XVIII

(Semester-IV/VIII)

Time : Two Hours]

[Maximum Marks : 70

Note : Attempt any *four* questions. All questions carry equal marks.

- I. Define evaluation and discuss its purpose.
- II. What is formative assessment? Discuss its benefits.
- III. Discuss various types of test items with suitable examples.
- IV. Write notes on the following :
 - (a) Need and importance of assignments as tool of assessment.
 - (b) Merits and demerits of continuous and comprehensive evaluation.

2331/M/14310/HHH/105

[P. T. O.]

- V. Define percentile rank. Compute percentile rank of a student scoring 63 marks in the following set of data :

C.I.	f
100-109	1
90-99	1
80-89	4
70-79	14
60-69	35
50-59	26
40-49	30
30-39	12
20-29	2

- VI. What is frequency distribution? Discuss the steps involved in the formation of a frequency distribution.

- VII. Write notes on the following :

- (a) Merits and demerits of median.
- (b) Types of standard scores.

- VIII. What is meant by school based credits? Discuss their advantages and disadvantages.

IX. Write short notes on all of the following :

- (i) Meaning of assessment.
- (ii) Purpose of diagnostic assessment.
- (iii) Demerits of essay type tests.
- (iv) Limitations of projects as a tool of assessment.
- (v) Significance of continuous and comprehensive evaluation..
- (vi) Method for finding the mid-point of a class-interval.
- (vii) Meaning of normal distribution.
- (viii) Demerits of mode.
- (ix) Quality of questions as an examination reform.
- (x) Benefits of On Demand Examination.

PUNJABI VERSION

ਨੋਟ : ਕੋਈ ਚਾਰ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰੋ। ਸਾਰੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਅੰਕ ਬਰਾਬਰ ਹਨ।

- I. ਮੁਲਾਂਕਣ ਨੂੰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰੋ ਅਤੇ ਇਸ ਦਾ ਮਨੋਰਥ ਵਿਚਾਰੋ।
- II. ਰਚਨਾਕਾਰੀ ਆਂਕਲਣ ਕੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ? ਇਸ ਦੇ ਲਾਭ ਦਰਜ ਕਰੋ।
- III. ਟੈਸਟ ਦੀਆਂ ਵਿਭਿੰਨ ਮੱਦਾਂ ਦੀਆਂ ਕਿਸਮਾਂ ਨੂੰ ਢੁੱਕਵੀਆਂ ਉਦਾਹਰਣਾਂ ਨਾਲ ਵਿਚਾਰੋ।
- IV. ਨਿਮਨ-ਦਰਜ 'ਤੇ ਨੋਟ ਲਿਖੋ :
 - (a) ਅਸਾਈਨਮੈਂਟਸ (ਕੰਮ-ਸੌਂਪਣ) ਦੀ ਲੋੜ ਅਤੇ ਆਂਕਲਣ ਦੇ ਸੰਦ ਵਜੋਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਮਹੱਤਵ ਵਿਚਾਰੋ।
 - (b) ਨਿਰੰਤਰ ਅਤੇ ਵਿਆਪਕ ਮੁਲਾਂਕਣ ਦੇ ਗੁਣਾਂ-ਦੋਸ਼ਾਂ ਦੀ ਚਰਚਾ ਕਰੋ।

- V. ਪ੍ਰਸੈਂਟਾਈਲ ਰੈਂਕ ਨੂੰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰੋ। ਨਿਮਨ-ਦਰਜ਼ ਅੰਕੜਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ 63 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ੱਤ ਅੰਕ ਲੈਣ ਵਾਲੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਦਾ ਪ੍ਰਸੈਂਟਾਈਲ ਰੈਂਕ ਅੰਕੋ :

C.I.	f
100-109	1
90-99	1
80-89	4
70-79	14
60-69	35
50-59	26
40-49	30
30-39	12
20-29	2

- VI. ਆਵਿਰਤੀ ਵੰਡ ਤੋਂ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ? ਇੱਕ ਆਵਿਰਤੀ ਵੰਡ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਵਿਚਲੇ ਪੜਾਵਾਂ ਦੀ ਚਰਚਾ ਕਰੋ।

VII. ਸੰਖੇਪ ਨੋਟ ਲਿਖੋ :

(a) ਮਧਿਕਾ ਦੇ ਗੁਣ-ਦੋਸ਼ ਦਰਜ ਕਰੋ।

(b) ਪ੍ਰਮਾਣਕ ਅੰਕਾਂ ਦੀਆਂ ਕਿਸਮਾਂ ਦਰਜ ਕਰੋ।

VIII. ਸਕੂਲ-ਆਧਾਰਿਤ ਕਰੈਡਿਟਸ ਕੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ? ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਾਭਾਂ ਅਤੇ

ਦਿੱਕਤਾਂ ਦੀ ਚਰਚਾ ਕਰੋ।

IX. ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ 'ਤੇ ਸੰਖੇਪ ਨੋਟ ਲਿਖੋ :

(i) ਆਂਕਲਣ ਦੇ ਅਰਥ ਲਿਖੋ।

(ii) ਨਿਦਾਨਕ ਆਂਕਲਣ ਦਾ ਮਨੋਰਥ ਦਰਜ ਕਰੋ।

(iii) ਨਿਬੰਧ ਮੂਲਕ ਪਰਖਾਂ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਲਿਖੋ।

(iv) ਪ੍ਰੋਜੈਕਟਾਂ ਦੇ ਆਂਕਲਣ ਦੀਆਂ ਸੰਦ ਵਜੋਂ ਸੀਮਾਵਾਂ

ਵਿਚਾਰੋ।

- (v) ਨਿਰੰਤਰ ਅਤੇ ਵਿਆਪਕ ਮੁਲਾਂਕਣ ਦਾ ਮਹੱਤਵ ਦਰਜ ਕਰੋ।
- (vi) ਕਲਾਸ ਦੇ ਮਧਿਅੰਤਰ ਦੇ ਅੱਧ ਨੂੰ ਲੱਭਣ ਦੀ ਵਿਧੀ ਕੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ?
- (vii) ਸਾਧਾਰਨ ਵੰਡ ਦੇ ਅਰਥ ਲਿਖੋ।
- (viii) ਬਹੁਲਿਕਾ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਦਰਜ ਕਰੋ।
- (ix) ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੀ ਗੁਣਵੱਤਾ ਨੂੰ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਸੁਧਾਰਾਂ ਵਜੋਂ ਵਿਚਾਰੋ।
- (x) ਮੰਗ ਕਰਨ ਤੇ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਲਵੇ ਜਾਣ ਦੇ ਲਾਭ ਦਰਜ ਕਰੋ।
-

PC-2332/M

M-10/2050

GENDER, SCHOOL & SOCIETY-XIX

(Semester-IV/VIII)

Time : 1 $\frac{1}{2}$ Hours]

[Maximum Marks : 35

Note : Attempt *one* question each from Section A & B carrying 10 marks each and the entire Section C carry 15 marks.

SECTION—A

- I. What is meant by gender? Describe the psychological construct of gender.
- II. Define masculinity and discuss its various characteristics.

SECTION—B

- III. Describe the various stages of development of gender role.
- IV. What do you understand by gender identity? Explain various components of gender identity.

SECTION—C

2332/M/14310/HHH/283

[P. T. O.

V. Write short notes on all of the following :

1. Differences between gender and sex.
2. Forms of patriarchy.
3. Concept of gender equity.
4. Social behaviour as a cause of gender bias.
5. *Three* factors influencing gender identity.

PUNJABI VERSION

ਨੋਟ : ਭਾਗ A ਅਤੇ B ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ-ਇੱਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰੋ। ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦੇ 10 ਅੰਕ ਹਨ। ਭਾਗ C ਸਾਰਾ ਕਰੋ ਅਤੇ ਇਸ ਭਾਗ ਦੇ 15 ਅੰਕ ਹਨ।

ਭਾਗ—A

- I. ਲਿੰਗ ਤੋਂ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ? ਲਿੰਗ ਦੇ ਮਨੋਵਿਗਿਆਨਕ ਨਿਰਮਾਣ ਦਾ ਵਰਣਨ ਕਰੋ।
- II. ਪੁਲਿੰਗਤਾ (Masculinity) ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦਿਓ ਅਤੇ ਇਸ ਦੀਆਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਦੀ ਚਰਚਾ ਕਰੋ।

ਭਾਗ—B

- III. ਲਿੰਗ ਭੂਮਿਕਾ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਦੀਆਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਅਵਸਥਾਵਾਂ ਦਾ ਵਰਣਨ ਕਰੋ।
- IV. ਲਿੰਗ ਪਛਾਣ ਤੋਂ ਤੁਸੀਂ ਕੀ ਸਮਝਦੇ ਹੋ? ਲਿੰਗ ਪਛਾਣ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਭਾਗਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ।

ਭਾਗ—C

V. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਸਾਰੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ 'ਤੇ ਸੰਖੇਪ ਨੋਟ ਲਿਖੋ :

1. ਲਿੰਗ ਅਤੇ ਸੈਕਸ ਵਿੱਚ ਅੰਤਰ।
 2. ਪਿਤਾ ਪ੍ਰਧਾਨ-ਤੰਤਰ ਦੇ ਰੂਪ।
 3. ਲਿੰਗ ਨਿਆਂ ਦੀ ਧਾਰਨਾ।
 4. ਲਿੰਗ ਪੱਖ-ਪਾਤ ਦੇ ਇਕ ਕਾਰਨ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਵਿਵਹਾਰ।
 5. ਲਿੰਗ ਪਛਾਣ ਨੂੰ ਪ੍ਰੀਭਾਵਿਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਤਿੰਨ ਤੱਤ।
-

PC-2333/M

M-10/2050

INCLUSIVE SCHOOL-XX

(Semester-IV/VIII)

Time : 1 $\frac{1}{2}$ Hours]

[Maximum Marks : 35

Note : Attempt *one* question each from Section A & B carrying 10 marks each and the entire Section C carry 15 marks.

SECTION—A

- I. Discuss the concept and importance of inclusive education.
- II. Describe the strategies for creating conducive environment in inclusive schools.

SECTION—B

- III. Elaborate the role of community in creating and sustaining inclusive practices.
- IV. Describe the salient features of the Persons with Disabilities Act (1995).

SECTION—C

2333/M/14310/HHH/281

[P. T. O.]

V. Write short notes on all of the following :

1. Meaning of inclusive education.
2. Concept of special education.
3. Role of teachers in sustaining inclusive practices.
4. Recommendations of NPE-1986 for the education of students with disabilities.
5. Objectives of Project Integrated Education for Disabled Children (1987).

PUNJABI VERSION

ਨੋਟ : ਭਾਗ A ਅਤੇ B ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ-ਇੱਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰੋ। ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦੇ 10 ਅੰਕ ਹਨ। ਭਾਗ C ਸਾਰਾ ਕਰੋ ਅਤੇ ਇਸ ਭਾਗ ਦੇ 15 ਅੰਕ ਹਨ।

ਭਾਗ—A

- I. ਸੰਮਿਲਤ ਸਿਖਿਆ ਦੇ ਸੰਕਲਪ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਮਹੱਤਵ ਦੀ ਚਰਚਾ ਕਰੋ।
- II. ਸੰਮਿਲਤ ਸਕੂਲਾਂ ਵਿੱਚ ਸੁਖਾਵਾਂ ਵਾਤਾਵਰਣ ਉਸਾਰਨ ਦੀਆਂ ਨੀਤੀਆਂ ਵਿਚਾਰੋ।

ਭਾਗ—B

- III. ਸੰਮਿਲਤ ਪ੍ਰਚਲਨਾਂ ਨੂੰ ਬਣਾਈ ਰੱਖਣ ਵਿੱਚ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਉਜਾਗਰ ਕਰੋ।
- IV. ਪ੍ਰਸ਼ਨਜ਼ ਵਿਦ ਡਿਸਅਬਿਲਿਟੀ ਐਕਟ (1995) ਦੇ ਉਘੜਵੇਂ ਲੱਛਣਾਂ ਦੀ ਚਰਚਾ ਕਰੋ।

ਭਾਗ—C

V. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਸਾਰੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ 'ਤੇ ਸੰਖੇਪ ਨੋਟ ਲਿਖੋ :

1. ਸੰਮਿਲਤ ਸਿਖਿਆ ਦੇ ਅਰਥ ਲਿਖੋ।
2. ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸਿਖਿਆ ਦਾ ਸੰਕਲਪ ਦਰਜ ਕਰੋ।
3. ਸੰਮਿਲਤ ਪ੍ਰਚਲਨਾਂ ਨੂੰ ਬਣਾਈ ਰੱਖਣ ਵਿੱਚ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਵਿਚਾਰੋ।
4. ਅਯੋਗਤਾਵਾਂ ਵਾਲੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਲਈ ਸਿਖਿਆ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਤ NPE-1986 ਦੀਆਂ ਸਿਫਾਰਸ਼ਾਂ ਦਰਜ ਕਰੋ।
5. ਅਯੋਗ ਬੱਚਿਆਂ ਲਈ ਸੰਜੁਗਤ ਸਿਖਿਆ ਦੇ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ (1987) ਦੇ ਮਨੋਰਥ ਲਿਖੋ।

1 No.

Total Pages : 4

2334/M

M-10/2050

UNDERSTANDING THE SELF-XXI

(ਸਵੈ ਦੀ ਸਮਝ)

Semester-IV/VIII

Time Allowed : 1½ Hours] [Maximum Marks : 35

Instructions : Attempt one question each from Sections A and B carrying 10 marks each and the entire Section C consisting of 5 short answer type questions carrying 3 marks each.

SECTION—A

Explain the meaning of development of self. How does socialization in community leads to development of a learner?

Discuss the influence of technology on the identity formation.

34/M/342/W/14310

[P. T. O.]

SECTION—B

1. Schooling as a process of identity formation develops secular identity. Discuss.
1. Highlight the constructive role of education towards peaceful living.

SECTION—C

5. Write short notes on :
 1. Effect of social media on identity construction
 2. Concept of socialization
 3. Meaning of identity
 4. Determinants in the formation of a person
 5. Critical pedagogy.

PUNJABI VERSION

ਏ : ਭਾਗ A ਅਤੇ B ਵਿਚੋਂ ਇੱਕ-ਇੱਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰੋ। ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦੇ 10 ਅੰਕ ਹਨ। ਭਾਗ C ਸਾਰਾ ਕਰੋ। ਇਸ ਵਿਚ 5 ਸੰਖੇਪ ਉੱਤਰ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ 3-3 ਅੰਕਾਂ ਦੇ ਹਨ।

ਭਾਗ—A

ਨਿੱਜ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਅਰਥ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ। ਭਾਈਚਾਰੇ ਵਿਚ ਸਮਾਜੀਕਰਨ ਨਾਲ ਸਿਖਿਆਰਥੀ ਦਾ ਵਿਕਾਸ ਕਿਵੇਂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ?

ਪਹਿਚਾਣ ਬਨਣ ਵਿਚ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਬਾਰੇ ਚਰਚਾ ਕਰੋ।

ਭਾਗ—B

ਪਹਿਚਾਣ ਬਨਣ ਵਿਚ ਸਕੂਲ ਸਿਖਿਆ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਧਰਮ-ਨਿਰਪੱਖ ਬਣਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਵਰਣਨ ਕਰੋ।

ਅਮਨ ਸ਼ਾਂਤੀ ਨਾਲ ਰਹਿਣ ਪ੍ਰਤਿ ਸਿਖਿਆ ਦੀ ਉਸਾਰੂ ਭੂਮਿਕਾ ਉਤੇ ਚਾਨਣਾ ਪਾਓ।

ਭਾਗ—C

ਸੰਖੇਪ ਨੋਟ ਲਿਖੋ :

1. ਪਹਿਚਾਣ ਬਨਾਉਣ ਵਿਚ ਸਮਾਜਿਕ ਮੀਡੀਆ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ
2. ਸਮਾਜੀਕਰਨ ਦਾ ਸੰਕਲਪ
3. ਪਹਿਚਾਣ ਦਾ ਅਰਥ
4. ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਉਸਾਰੀ ਦੇ ਨਿਰਧਾਰਕ
5. ਆਲੋਚਨਾਤਮਿਕ ਗਿਆਨ।

PC-2335/M

M-10/2050

READING & REFLECTING ON TEXTS-XXII

(Common for Semester-IV/VIII)

Time : 1 $\frac{1}{2}$ Hours]

[Maximum Marks : 35

Note : Attempt *one* question each from Section A & B carrying 10 marks each and the entire Section C carry 15 marks.

SECTION—A

- I. What are the main recommendations of NCF-2005?
- II. Highlight the core element of NPE-1986 on the basis of your reflections with special reference to Aims of Education and Evaluation.

SECTION—B

- III. What are the difficulties which the students of IX class encounter while reading their Text Book of Science?

- IV. What are your reflections on core element of Text Books of Languages regarding gender and environment?

SECTION—C

- V. Write brief answers :

1. What were the main recommendations of NPE-1986?
2. What are your reflections on core element of NCF-2005 regarding Aims of Education?
3. What steps do you suggest for improvement in reading skill of XII class students with special reference to their Text Book of Social Science?
4. What are the qualities of a good Text Book of Science?
5. What suggestions would you like to give regarding coverage of Health issues in the core element of Social Science Text Book of IX class?

PUNJABI VERSION

ਨੋਟ : ਭਾਗ A ਅਤੇ B ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ-ਇੱਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰੋ। ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦੇ 10 ਅੰਕ ਹਨ। ਭਾਗ C ਸਾਰਾ ਕਰੋ ਅਤੇ ਇਸ ਭਾਗ ਦੇ 15 ਅੰਕ ਹਨ।

ਭਾਗ—A

- I. NCF-2005 ਦੀਆਂ ਮੁੱਖ ਸਿਫਾਰਸ਼ਾਂ ਕੀ ਹਨ?
- II. ਸਿਖਿਆ ਅਤੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਹਵਾਲੇ ਨਾਲ ਆਪਣੀ ਸਮੀਖਿਆ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ NPE-1986 ਦੇ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਤੱਤ ਨੂੰ ਉਜਾਗਰ ਕਰੋ।

ਭਾਗ—B

- III. ਕਿਹੜੀਆਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਹਨ ਜਿਹਨਾਂ ਦਾ IX ਕਲਾਸ ਦੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਵਿਗਿਆਨ ਦੀ ਪਾਠ-ਪੁਸਤਕ ਪੜ੍ਹਣ ਸਮੇਂ ਟਾਕਰਾ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ?
- IV. ਲਿੰਗ ਅਤੇ ਵਾਤਾਵਰਨ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਤ ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਦੀਆਂ ਪਾਠ-ਪੁਸਤਕਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਤੱਤ 'ਤੇ ਤੁਹਾਡੀ ਕੀ ਸਮੀਖਿਆ ਹੈ?

ਭਾਗ—C

v. ਸੰਖੇਪ ਉੱਤਰ ਲਿਖੋ :

1. NPE-1986 ਦੀਆਂ ਮੁੱਖ ਸਿਫਾਰਸ਼ਾਂ ਕੀ ਸਨ?
2. ਸਿਖਿਆ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਤ NCF-2005 ਦੇ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਤੱਤ 'ਤੇ ਤੁਹਾਡੀ ਕੀ ਸਮੀਖਿਆ ਹੈ?
3. ਸਮਾਜਿਕ ਵਿਗਿਆਨ ਦੀ ਪਾਠ-ਪੁਸਤਕ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਹਵਾਲੇ XII ਕਲਾਸ ਦੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੇ ਪੜ੍ਹਣ ਹੁਨਰ ਵਿਚ ਸੁਧਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਤੁਸੀਂ ਕਿਹੜੇ ਕਦਮ ਉਠਾਉਣ ਦੇ ਸੁਝਾਅ ਦਿਓਗੇ?
4. ਵਿਗਿਆਨ ਦੀ ਇਕ ਚੰਗੀ ਪਾਠ-ਪੁਸਤਕ ਦੇ ਕੀ ਗੁਣ ਹਨ?
5. ਕਲਾਸ IX ਦੀ ਸਮਾਜਿਕ ਸਿਖਿਆ ਪਾਠ-ਪੁਸਤਕ ਦੇ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਤੱਤ ਵਿੱਚ ਸਿਹਤ ਵਿਵਾਦਾਂ ਦੀ ਕਵਰੇਜ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਤ ਤੁਸੀਂ ਕਿਹੜੇ ਸੁਝਾਅ ਦੇਣਾ ਪਸੰਦ ਕਰੋਗੇ?

PC-2336/M

M-10/2050

STRENGTHENING LANGUAGE PROFICIENCY-XXIII

(Semester-IV/VIII)

Time : 1 $\frac{1}{2}$ Hours]

[Maximum Marks : 35

Note : Attempt *one* question each from Section A & B carrying 10 marks each and the entire Section C carry 15 marks.

SECTION—A

- I. What do you suggest regarding effective writing for Newspapers? Explain with examples.
- II. What do you suggest regarding subject based Expository writing for Selected Articles? Explain in detail.

SECTION—B

- III. What are the objectives of School Magazine? Highlight its usefulness for school students.

2336/M/14310/HHH/285

[P. T. O.]

- IV. What are the characteristics of good educational writing related to educational themes? Explain with examples.

SECTION—C

- V. Write brief answers :

1. Suggestions for good Biographical writing.
2. What Contemporary Educational Issues do you suggest for Newspapers' coverage?
3. What are the objectives of Wall Magazine?
4. What are the characteristics of a good Educational writing related to teaching?
5. What do you suggest regarding effective Layout of Social Magazine?

PUNJABI VERSION

ਨੋਟ : ਭਾਗ A ਅਤੇ B ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ-ਇੱਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰੋ। ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦੇ 10 ਅੰਕ ਹਨ। ਭਾਗ C ਸਾਰਾ ਕਰੋ ਅਤੇ ਇਸ ਭਾਗ ਦੇ 15 ਅੰਕ ਹਨ।

ਭਾਗ—A

- I. ਅਖਬਾਰਾਂ ਲਈ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਲਿੱਖਣ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਤ ਤੁਸੀਂ ਕੀ ਸੁਝਾਅ ਦਿਓਗੇ? ਉਦਾਹਰਣਾਂ ਸਹਿਤ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ।
- II. ਚੁਣੇ ਹੋਏ ਆਰਟੀਕਲਾਂ ਲਈ ਵਿਸ਼ਾ-ਅਧਾਰਿਤ ਵਿਆਖਿਆਤਮਿਕ ਲਿੱਖਣ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਤ ਤੁਸੀਂ ਕੀ ਸੁਝਾਅ ਦਿਓਗੇ?

ਭਾਗ—B

- III. ਸਕੂਲ ਮੈਗਜ਼ੀਨ ਦੇ ਕੀ ਉਦੇਸ਼ ਹਨ? ਸਕੂਲ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਲਈ ਇਸ ਦੀ ਉਪਯੋਗਤਾ ਨੂੰ ਉਜਾਗਰ ਕਰੋ।
- IV. ਵਿਦਿਅਕ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਤ ਚੰਗਾ ਵਿਦਿਅਕ ਲਿਖਣ ਦੀਆਂ ਕੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਹਨ? ਉਦਾਹਰਣਾਂ ਸਹਿਤ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ।

ਭਾਗ—C

V. ਸੰਖੇਪ ਉੱਤਰ ਲਿਖੋ :

1. ਜੀਵਨੀ ਸੰਬੰਧੀ ਚੰਗਾ ਲਿੱਖਣ ਲਈ ਸੁਝਾਅ ਦਿਓ।
 2. ਅਖਬਾਰਾਂ ਦੀ ਕਵਰੇਜ ਲਈ ਕਿਹੜੇ ਸਮਕਾਲੀ ਵਿਦਿਅਕ ਵਿਵਾਦਾਂ ਦੇ ਤੁਸੀਂ ਸੁਝਾਅ ਦਿਓਗੇ?
 3. ਦੀਵਾਰ ਮੈਗਜ਼ੀਨ ਦੇ ਕੀ ਉਦੇਸ਼ ਹਨ?
 4. ਅਧਿਆਪਨ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਤ ਇੱਕ ਚੰਗਾ ਵਿਦਿਅਕ ਲਿਖਣ ਦੀਆਂ ਕੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਹਨ?
 5. ਸਕੂਲ ਮੈਗਜ਼ੀਨ ਦੀ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਰੂਪ-ਰੇਖਾ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਤ ਤੁਸੀਂ ਕੀ ਸੁਝਾਅ ਦਿਓਗੇ?
-

PC-2337/M

M-10/2050

HEALTH & PHYSICAL EDUCATION-XXIV

(Semester-IV/VIII)

Time : 1 $\frac{1}{2}$ Hours]

[Maximum Marks : 35

Note : Attempt *one* question each from Section A & B carrying 10 marks each and the entire Section C carry 15 marks.

SECTION—A

- I. What are the different parts of human nervous system? Discuss its function.
- II. Explain the causes of obesity in childhood. How obesity can be prevented?

SECTION—B

- III. What do you mean by physical fitness? How do you make yourself physically fit?

2337/M/14310/HHH/286

[P. T. O.]

- IV. What are the different musculoskeletal exercises? Explain any one exercise with its techniques and benefits.

SECTION—C

- V. Write brief answers :

1. Name the parts of body where endocrine glands are situated.
2. Give the Calorific value of any one vegetable and milk.
3. Components of balanced diet.
4. What are aerobic?
5. Anulom-Vilom.

PUNJABI VERSION

ਨੋਟ : ਭਾਗ A ਅਤੇ B ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ-ਇੱਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰੋ। ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦੇ 10 ਅੰਕ ਹਨ। ਭਾਗ C ਸਾਰਾ ਕਰੋ ਅਤੇ ਇਸ ਭਾਗ ਦੇ 15 ਅੰਕ ਹਨ।

ਭਾਗ—A

- I. ਮਨੁੱਖੀ ਨਸ ਪ੍ਰਬੰਧ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਭਾਗ ਕਿਹੜੇ ਹਨ? ਇਸ ਦੇ ਕਾਰਜਾਂ ਦੀ ਚਰਚਾ ਕਰੋ।
- II. ਬਚਪਨ ਵਿੱਚ ਮੋਟਾਪੇ ਦੇ ਕਾਰਨਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ। ਮੋਟਾਪੇ ਦੀ ਰੋਕਥਾਮ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ?

ਭਾਗ—B

- III. ਸਰੀਰਕ ਫਿਟਨੈਸ ਤੋਂ ਤੁਹਾਡਾ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ? ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਸਰੀਰਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਫਿਟ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਰੱਖਦੇ ਹੋ?
- IV. ਵੱਖ-ਵੱਖ ਮਸਕੂਲੋਸਕੈਲਟਲ (Musculoskeletal) ਕਸਰਤਾਂ ਕਿਹੜੀਆਂ ਹਨ? ਕਿਸੇ ਇਕ ਕਸਰਤ ਦੀ, ਉਸ ਦੀਆਂ ਤਕਨੀਕਾਂ ਅਤੇ ਫਾਇਦਿਆਂ ਸਹਿਤ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ।

ਭਾਗ—C

v. ਸੰਖੇਪ ਉੱਤਰ ਲਿਖੋ :

1. ਸਰੀਰ ਦੇ ਭਾਗਾਂ ਦੇ ਨਾਂ ਦੱਸੋ ਜਿੱਥੇ ਅੰਤਰ-ਸ਼ਾਵੀ ਗ੍ਰੰਥੀਆਂ ਸਥਿਤ ਹਨ।
 2. ਕਿਸੇ ਇਕ ਸਬਜ਼ੀ ਅਤੇ ਦੁੱਧ ਦੀ ਤਾਪਕਾਰੀ (Calorific) ਮਹੱਤਤਾ ਦੱਸੋ।
 3. ਸੰਤੁਲਿਤ ਖੁਰਾਕ ਦੇ ਭਾਗ।
 4. ਆਕਸਜੀਨ-ਜੀਵੀ (Aerobic) ਕੀ ਹਨ?
 5. ਅਨੁਲੋਮ-ਵਿਲੋਮ।
-

PC-2338/M

M-10/2050

GUIDANCE & COUNSELLING-XXV & XXVI (i)

(Semester-IV/VIII)

Time : 1 $\frac{1}{2}$ Hours]

[Maximum Marks : 35

Note : Attempt *one* question each from Section A & B carrying 10 marks each and the entire Section C carry 15 marks.

SECTION—A

- I. What is educational guidance? Describe the objectives of educational guidance.
- II. Define aptitude. List various types of aptitude tests and discuss one of them in detail.

SECTION—B

- III. What are different approaches of counselling? Discuss *one* of them in detail.

2338/M/11010/HHH/287

[P. T. O.]

IV. Write notes on the following :

- (a) Steps in counselling interview.
- (b) Objectives of career talks.

SECTION—C

V. Write short notes on the following :

1. Meaning of guidance.
2. Purposes of vocational guidance.
3. Types of cumulative records.
4. Objectives of counselling.
5. Meaning of career guidance.

PUNJABI VERSION

ਨੋਟ : ਭਾਗ A ਅਤੇ B ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ-ਇੱਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰੋ। ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦੇ 10 ਅੰਕ ਹਨ। ਭਾਗ C ਸਾਰਾ ਕਰੋ ਅਤੇ ਇਸ ਭਾਗ ਦੇ 15 ਅੰਕ ਹਨ।

ਭਾਗ—A

- I. ਵਿਦਿਅਕ ਗਾਈਡੈਂਸ ਕੀ ਹੈ? ਵਿਦਿਅਕ ਗਾਈਡੈਂਸ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਦਾ ਵਰਣਨ ਕਰੋ।
- II. ਰੁਚੀ (Aptitude) ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦਿਓ। ਰੁਚੀ ਟੈਸਟਾਂ ਦੀਆਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਕਿਸਮਾਂ ਦੀ ਸੂਚੀ ਬਣਾਉ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਇਕ ਦੀ ਵਿਸਥਾਰ ਵਿੱਚ ਚਰਚਾ ਕਰੋ।

ਭਾਗ—B

- III. ਕੌਂਸਲਿੰਗ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਕਿਹੜੇ ਹਨ? ਉਹਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਇਕ ਦੀ ਵਿਸਥਾਰ ਵਿੱਚ ਚਰਚਾ ਕਰੋ।
- IV. ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ 'ਤੇ ਨੋਟ ਲਿਖੋ :
(ੳ) ਕੌਂਸਲਿੰਗ ਇੰਟਰਵਿਊ ਵਿੱਚ ਪੜਾਅ
(ਅ) ਵਿਵਸਾਏ ਗਲਬਾਤ ਦੇ ਉਦੇਸ਼।

ਭਾਗ—C

V. ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ 'ਤੇ ਸੰਖੇਪ ਨੋਟ ਲਿਖੋ :

1. ਗਾਈਡੈਂਸ ਦੇ ਅਰਥ।
 2. ਵਿਵਸਾਇਕ ਗਾਈਡੈਂਸ ਦੇ ਉਦੇਸ਼।
 3. ਇਕੱਤਰੀਕਰਨ ਰਿਕਾਰਡ ਦੀਆਂ ਕਿਸਮਾਂ।
 4. ਕੌਂਸਲਿੰਗ ਦੇ ਉਦੇਸ਼।
 5. ਵਿਵਸਾਇਕ ਗਾਈਡੈਂਸ ਦੇ ਅਰਥ।
-

PC-2342/M

M-10/2050

TEACHER EDUCATION-XXV & XXVI (v)

(Semester-IV/VIII)

Time : 1 $\frac{1}{2}$ Hours]

[Maximum Marks : 35

Note : Attempt *one* question each from Section A & B carrying 10 marks each and the entire Section C carry 15 marks.

SECTION—A

- I. What are the objectives of teacher education? Discuss.
- II. Explain the functions of DIET in teacher education.

SECTION—B

- III. What are the different associations of teacher education? Elaborate the role of any *one* association in teacher education.
- IV. Define learner-controlled instruction. Explain its nature.

2342/M/4010/HHH/291

[P. T. O.]

SECTION—C

V. Write brief answers :

1. Define teacher education.
2. Write any *three* functions of NCTE.
3. Name different professional organizations of teacher education.
4. What is teacher-controlled instruction?
5. Give *two* strategies in teacher education.

PUNJABI VERSION

ਨੋਟ : ਭਾਗ A ਅਤੇ B ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ-ਇੱਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰੋ। ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦੇ 10 ਅੰਕ ਹਨ। ਭਾਗ C ਸਾਰਾ ਕਰੋ ਅਤੇ ਇਸ ਭਾਗ ਦੇ 15 ਅੰਕ ਹਨ।

ਭਾਗ—A

- I. ਅਧਿਆਪਕ ਸਿਖਿਆ ਦੇ ਕੀ ਉਦੇਸ਼ ਹਨ? ਚਰਚਾ ਕਰੋ।
- II. ਅਧਿਆਪਕ ਸਿਖਿਆ ਵਿੱਚ DIET ਦੇ ਕਾਰਜਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ।

ਭਾਗ—B

- III. ਅਧਿਆਪਕ ਸਿਖਿਆ ਦੀਆਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਕਿਹੜੀਆਂ ਹਨ? ਅਧਿਆਪਕ ਸਿਖਿਆ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਇਕ ਸੰਸਥਾ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਦਾ ਵਰਣਨ ਕਰੋ।
- IV. ਵਿਦਿਆਰਥੀ-ਕੰਟਰੋਲਡ ਸਿਖਿਆ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦਿਓ। ਇਸ ਦੇ ਸਰੂਪ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ।

ਭਾਗ—C

V. ਸੰਖੇਪ ਉੱਤਰ ਲਿਖੋ :

1. ਅਧਿਆਪਕ ਸਿਖਿਆ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦਿਓ।
 2. NCTE ਦੇ ਕੋਈ ਤਿੰਨ ਕਾਰਜ ਲਿਖੋ।
 3. ਅਧਿਆਪਕ ਸਿਖਿਆ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸੰਗਠਨਾਂ ਦੇ ਨਾਂ ਲਿਖੋ।
 4. ਅਧਿਆਪਕ-ਕੰਟਰੋਲਡ ਸਿਖਿਆ ਕੀ ਹੈ?
 5. ਅਧਿਆਪਕ ਸਿਖਿਆ ਵਿੱਚ ਦੋ ਕਾਰਜ-ਨੀਤੀਆਂ ਦੱਸੋ।
-

PC-2347/M

M-10/2050

ENVIRONMENT EDUCATION-XXV & XXVI (x)

(Semester-IV/VIII)

Time : 1 $\frac{1}{2}$ Hours]

[Maximum Marks : 35

Note : Attempt *one* question each from Section A & B carrying 10 marks each and the entire Section C carry 15 marks.

SECTION—A

- I. Discuss the meaning and importance of environment education.
- II. Discuss the effect of following environmental hazards on human life :
 - (a) Ozone layer depletion.
 - (b) Polar melting.

SECTION—B

- III. Discuss the environmental ethics among school students.
- IV. Explain the conservation of natural resources.

2347/M/7010/HHH/293

[P. T. O.]

SECTION—C

V. Write brief answers :

1. Define Natural resources.
2. Objectives of Environment education.
3. Green house effect.
4. Causes of rising of sea level.
5. Programmes of environmental education for school children.

PUNJABI VERSION

ਨੋਟ : ਭਾਗ A ਅਤੇ B ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ-ਇੱਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰੋ। ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦੇ 10 ਅੰਕ ਹਨ। ਭਾਗ C ਸਾਰਾ ਕਰੋ ਅਤੇ ਇਸ ਭਾਗ ਦੇ 15 ਅੰਕ ਹਨ।

ਭਾਗ—A

- I. ਵਾਤਾਵਰਨ ਸਿਖਿਆ ਦੇ ਅਰਥ ਅਤੇ ਮਹੱਤਤਾ ਦੀ ਚਰਚਾ ਕਰੋ।
- II. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਵਾਤਾਵਰਨਕ ਖਤਰਿਆਂ ਦੇ ਮਨੁੱਖੀ ਜੀਵਨ 'ਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦੀ ਚਰਚਾ ਕਰੋ :
(ੳ) ਓਜ਼ੋਨ ਪਰਤ ਸੱਖਣਾਕਰਨ।
(ਅ) ਧਰੁਵ ਖੇਤਰ ਪਿਘਲਨ।

ਭਾਗ—B

- III. ਸਕੂਲ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਵਿੱਚ ਵਾਤਾਵਰਨਕ ਨੈਤਿਕਤਾ ਦੀ ਚਰਚਾ ਕਰੋ।
- IV. ਕੁਦਰਤੀ ਸਰੋਤਾਂ ਦੀ ਸੰਭਾਲ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ।

ਭਾਗ—C

v. ਸੰਖੇਪ ਉੱਤਰ ਲਿਖੋ :

1. ਕੁਦਰਤੀ ਸਰੋਤ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦਿਓ।
 2. ਵਾਤਾਵਰਨ ਸਿਖਿਆ ਦੇ ਉਦੇਸ਼।
 3. ਗਰੀਨ ਹਾਊਸ ਪ੍ਰਭਾਵ।
 4. ਸਮੁੰਦਰੀ ਪੱਧਰ ਦੇ ਵਾਧੇ ਦੇ ਕਾਰਨ।
 5. ਸਕੂਲ ਬੱਚਿਆਂ ਲਈ ਵਾਤਾਵਰਨਕ ਸਿਖਿਆ ਦੇ ਪ੍ਰੋਗ੍ਰਾਮ।
-